

Kalvhälsostatus och Kalvhälsoplan – bättre kalvar till bättre gårdar 2024

Bakgrund

Sjukdomsstatus och kalvdödlighet i födelsebesättningen har stor inverkan på sjuklighet, andel antibiotikabehandlingar och dödlighet i den köpande besättningen. För att kunna ställa kvalitets- och hälsokrav på kalvar behövs samförståelse mellan säljande och köpande besättning för vad som är god hälsa och vad som minskar risken för sjukdom i den mottagande besättningen. Dessa krav (eller kriterier) kan sammanfattas i en Kalvhälsostatus. Fortsatt behöver denna information på ett tryggt och säkert sätt kunna delas från säljare till köpare och eventuell förmedlare av affären.

Resultat och Diskussion

Under 2024 har en Kalvhälsostatus och en Kalvhälsoplan tagits fram. Kalvhälsostatus bygger på Kalvhälsotal (baserade främst på dödlighetsdata från CDB) samt Checklistor för bedömning av kalvar och deras närmiljö.

Underlag för Kalvhälsostatus har tagits fram för olika produktionsformer som alla finns tillgängliga via Kunskapsbanken på Gård & Djurhälsans hemsida (<https://www.gardochdjurhalsan.se/battre-kalvar>):

- Dikalvar i moderbesättning
- Inköpta kötraskalvar
- Mjölkraskalvar i moderbesättning
- Inköpta mjölkdrickande mjölkraskalvar
- Inköpta avvanda mjölkraskalvar

De framtagna Checklistorna är tydligt strukturerade, med definierade optimala förhållanden för varje punkt. Det finns Checklistor för flera områden: inför kalvning, närmiljö, kalven, nyckeltal och rutiner. Checklistorna kan användas av djurägare, personal eller veterinär – individuellt eller tillsammans – och varje punkt ger poäng. På sista sidan sammanställs resultaten till en visuell och överskådlig Kalvhälsostatus. Utifrån Kalvhälsostatusen är det sedan möjligt att arbeta fram en Kalvhälsoplan i den framtagna mallen.

2025-05-27

Sidan 2 av 2

Vi tror att en standardiserad och gemensam Kalvhälsostatus kan få fler användningsområden. För det första som beslutsunderlag för åtgärder i besättningen. Djurägaren kan själv eller tillsammans med sin veterinär gå igenom sin Kalvhälsostatus för att ta fram en gårdsspecifik Kalvhälsoplan. För det andra kan Kalvhälsostatusen utgöra standardiserade kriterier som kan användas som underlag vid livdjurshandel. För det tredje skulle vi vilja jobba vidare med att involvera flera aktörer längs livsmedelskedjan där det kan vara en fördel att ha gemensamma standardiserade nyckeltal för kalvhälsan, såsom veterinärer (framtagande av förebyggande djurhälsoplan i enlighet med ViLA-föreskriften), slakterier (kvalitetskontroll), producenter (benchmarking) och myndigheter ("djurhälsobesök" enligt AHL).